

**UCHWAŁA NR XVI/149/2016
RADY MIEJSKIEJ W KIETRZU**

z dnia 28 stycznia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kietrz na 2016 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (t.j.: Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r., o pomocy społecznej (t.j.: Dz.U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.), art. 4¹ ust.2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1286 z późn. zm.) oraz art. 10, ust.2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.: Dz.U. z 2012 r., poz. 124 z późn. zm.) **Rada Miejska w Kietrz uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kietrz na 2016 rok, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kietrza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kietrzu

Damian Bosowski

Załącznik do Uchwały Nr XVI/149/2016
Rady Miejskiej w Kietrze
z dnia 28 stycznia 2016 r.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kietrz na 2016 rok

I. W zakresie problemów społecznych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kietrze będzie realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz innych aktów prawnych m.in. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz Rządowego programu dożywiania.

Główny nacisk położony będzie na pracę ze środowiskami dotkniętymi takimi dysfunkcjami jak bezrobocie, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, przemoc. W 2015 roku ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 342 rodziny. W 222 przypadkach głównym powodem przyznania wsparcia było bezrobocie, w 31 przypadkach problem alkoholowy, a w 63 przypadkach problemy w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Oprócz pomocy finansowej i rzeczowej rodziny z problemami alkoholowymi i przemocowymi mogą skorzystać z bezpłatnych porad psychologa i terapeuty ds. uzależnień. W 2015 roku środowiska te mogły również skorzystać w siedzibie MOPS z nieodpłatnej pomocy prawnej.

Prowadzona była również aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych organizowanych wspólnie przez Urząd Miejski w Kietrze, MOPS i PUP Głubczyce.

6 środowisk mających największe problemy dotyczące wychowania dzieci i prowadzenia gospodarstwa rodzinnego jest objętych kompleksową pieczą ze strony asystenta rodziny.

Priorytetami na rok 2016 będą :

- 1) pomoc finansowa i rzeczowa z MOPS w oparciu o obowiązujące akty prawne;
- 2) praca socjalna, zwłaszcza z rodzinami dotkniętymi długotrwałym bezrobociem, alkoholizmem, przemocą i problemami w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wychowywaniem dzieci;
- 3) aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych;
- 4) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym i Miejsko Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym ;
 - a) uczestnictwo pracowników MOPS w pracy obu gremiów,
 - b) praca socjalna i monitoring środowisk dotkniętych problemami alkoholowymi i przemocą,
 - c) współpraca z psychologiem, terapeutą ds. uzależnień placówkami służby zdrowia i policją;
 - d) uczestnictwo w rządowym programie dożywiania,
 - e) wsparcie lokalnych programów na rzecz pomocy Rodzinie.

Środki na realizację w/w zadań będą pochodzić z budżetu MOPS, budżetu gminy i PUP.

II. W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na rok 2016

1. Wstęp

Zadania związane z profilaktyką uzależnienia od alkoholu są realizowane na terenie gminy przez szeroki krąg zainteresowanych jednostek i osób. W działania na rzecz aktywnej walki z uzależnieniem włączają się m.in. placówki oświatowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, ośrodki zdrowia, parafie, Komisariat Policji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, osoby działające w Punkcie Konsultacyjnym, członkowie Miejsko Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podczas planowania, a następnie realizowania działań profilaktycznych, szczególna uwaga jest kierowana na dzieci i młodzież. Obecnie wszystkie placówki oświatowe działające na terenie Gminy Kietrz realizują zadania prewencyjne, dotyczące zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy profilaktyki, zgodnie z wymogami Ustawy o systemie oświaty.

2. Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Kietrz

2.1 Problem alkoholowy

W 2015 r. przeprowadzona została Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych, która pokazała skalę problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających zarówno u młodzieży szkolnej jak i osób dorosłych.

Z przeprowadzonej Diagnozy wynika, że spożywanie alkoholu wg mieszkańców gminy stanowi poważne zagrożenie (stwierdziło tak 72% ankietowanych, 70% przyznało natomiast, że zna osoby uzależnione od alkoholu). Istotnym problemem jest również spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie – 51% mieszkańców słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, problem ten również potwierdzają sami sprzedawcy (20% z wypełniających ankietę uznała, że sytuacje samodzielnego nabycia alkoholu przez osoby nieletnie zdarzają się często, a 60% przyznało, że w sklepach, w których sami pracują raz lub kilka razy osoby niepełnoletnie próbowały zakupić alkohol, 20% pytanych sprzedawców zaobserwowało takie zdarzenia wiele razy).

Powagę problemu potwierdziły badania przeprowadzone w szkołach. 23% uczniów szkół podstawowych przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol, natomiast na poziomie szkoły ponadpodstawowej było to już 84%. W szkołach podstawowych uczniowie rzadko przyznają się do picia alkoholu (4%), natomiast w szkołach ponadpodstawowych było to 40% badanych, w tym 9% pije co najmniej raz w tygodniu. Młodzież najczęściej sięga po alkohol aby zaimponować innym (42% w szkołach podstawowych, 62% w ponadpodstawowych).

Dzieci i młodzież na wszystkich poziomach edukacji najczęściej jest zaopatrywana w alkohol przez starszych kolegów (60% szkoły podstawowe, 70% - ponadpodstawowe, 65% - licea). Częstym sposobem jest również proszenie o zakup obcych ludzi pod sklepem. Rodzice pijących uczniów szkół podstawowych w większości (2/3) wiedzą, że ich dzieci piją alkohol. W szkołach ponadpodstawowych sytuacja jest diametralnie inna. Rodzice jedynie 11% badanych wie, że piją oni alkohol.

Badanie problemu sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym nie przyniosło zdecydowanych wyników. 33% ankietowanych sprzedawców uznała, że takie sytuacje zdarzają się często, ale taka sama liczba respondentów zaznaczyła odpowiedź „nigdy”. 46% badanych sprzedawców wiele razy spotkało się z sytuacjami, w których osoby nietrzeźwe próbowały zakupić alkohol w sklepach, w których pracują, natomiast 47% raz lub kilka razy. 46% sprzedawców przyznała, że raz lub kilka razy sprzedała alkohol osobie nietrzeźwej, natomiast 7% zrobiła to wiele razy.

Zebrane dane wykazują, że sięganie po napoje alkoholowe przez osoby niepełnoletnie jest istotnym problemem w naszej Gminie.

2.2. Problem narkotykowy

Narkomania została uznana za problem istotny przez 44% respondentów. 33% sprzedawców gminy Kietrz potwierdziło, że w ich otoczeniu znajdują się osoby, które zażywają narkotyki. Wśród uczniów szkół podstawowych 11% przyznało, że osoby w ich wieku zażywają narkotyki, ale w szkołach ponadpodstawowych to już 50%. Większość uczniów (89% - szkoły podstawowe, 84% - ponadpodstawowe) stwierdziła, że nie zażywa narkotyków bądź dopalaczy. Główne źródła wiedzy o narkotykach i substancjach psychoaktywnych, z których korzystają ankietowani uczniowie to telewizja i internet (67% - szkoły podstawowe, 70% - ponadpodstawowe).

2.3. Problem nikotynowy

Badania ukazały skalę problemu nikotynowego w naszej Gminie. 65% ankietowanych mieszkańców przyznało, że osoby w ich otoczeniu palą papierosy. 60% respondentów odpowiedziało, że sami nie palą

papierosów, zaś 19% z nich pali codziennie. 27% badanych sprzedawców przyznało, że często, a 20% że bardzo często widuje osoby nieletnie palące papierosy, żaden jednak nie sprzedał papierosów osobie nieletniej.

Wśród uczniów szkół podstawowych aż 32% przyznało, że ich rówieśnicy palą, jedynie 9% z nich przyznało, że paliło raz. Nikt natomiast nie potwierdził regularnego palenia. W przypadku uczniów szkół ponadpodstawowych odsetek odpowiedzi, według których osoby w tym wieku pala papierosy był już znacznie wyższy (87%). 13% badanych przyznało, że paliło raz, 9% pali od czasu do czasu, a 7% regularnie.

2.4. Problem przemocy w środowisku domowym, szkolnym oraz w sieci Internetowej

Problem przemocy domowej za ważny bądź bardzo ważny uznało 82% badanych mieszkańców gminy, natomiast przemocy w szkole 65%. Wśród badanych sprzedawców 20% uznało to zagrożenie za średnio nasilone, a 80% za niewielkie.

Wśród uczniów szkół podstawowych 55% przyznało, że problem przemocy między uczniami ma miejsce w ich szkołach, a 45% badanych doświadczyło przemocy ze strony innych rówieśników. Uczniowie szkół ponadpodstawowych w 40% przyznali, że problem przemocy pojawia się w szkołach, a 23% samo doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Do stosowania przemocy w tej grupie przyznało się 22% osób.

Uczniowie również byli pytani o przemoc domową. 2% wśród uczniów szkół podstawowych i taki sam odsetek wśród uczniów szkół ponadpodstawowych przyznało, że ten problem występuje w ich domach.

84% badanych uczniów szkół podstawowych i 80% uczniów szkół ponadpodstawowych nie doświadczyło przemocy w Internecie. Spośród zachowań niepożądanych w Internecie uczniowie spotkali się najczęściej z wysyłaniem przykrych wiadomości, podszywaniem się pod nich przez inne osoby, śledzenie ich działań w sieci.

Badanie poruszało nie tylko temat przemocy w środowisku internetowych, ale także problemu uzależnienia od komputera i Internetu. W szkole podstawowej 35% uczniów spędza czas przy komputerze sporadycznie, kilka razy w tygodniu, a 27% do 2 godzin dziennie. 49% próbowało ograniczyć czas przeznaczony na surfowanie po Internecie, w większości z pozytywnym skutkiem.

W szkołach ponadpodstawowych 30% uczniów spędza czas przed komputerem do 2 godzin dziennie. 53% respondentów w tej grupie starała się „ograniczyć ten czas, również w większości z pozytywnym rezultatem.

2.5. Zagadnienie postaw seksualnych uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wśród starszych uczniów z gminy Kietrz zbadany został również temat postaw seksualnych oraz opinii młodych ludzi w tych kwestiach. 4% uczniów szkół ponadpodstawowych uprawiało seks raz, a 13% kilkakrotnie. W większości przypadków (87%) był to seks z zabezpieczeniem. 2% badanych uczniów szkół ponadpodstawowych przynajmniej raz uprawiało seks wbrew swej woli. Na pytanie o seks za pieniądze bądź prezenty 15% uczniów szkół ponadpodstawowych nie widzi nic złego w sponsoringu.

2.6. Opinie mieszkańców i uczniów na tematy związane z zagrożeniami społecznymi.

Mieszkańcy gminy Kietrz zostali poproszeni o wyrażenie opinii na temat działań, jakie można przedsięwziąć w kwestii zagrożeń społecznych. W sprawie legalizacji narkotyków miękkich, takich jak marihuana, 84% stwierdziło, że nie jest to dobre rozwiązanie.

Mieszkańcy gminy Kietrz w zdecydowanej większości (93%) nie popierają pobłażliwości pracodawców dla osób przychodzących do pracy pod wpływem alkoholu. 90% badanych nie zgadza się również z błędnym stwierdzeniem, że alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż w innych napojach alkoholowych. 10% z badanych potwierdziło takie poglądy.

W większości, zarówno uczniowie szkół podstawowych (72%) jak i ponadpodstawowych (60%) zgadzają się z twierdzeniem, że każdy może uzależnić się od alkoholu. 14% uczniów szkół podstawowych i 18% uczniów szkół ponadpodstawowych przyznało, że piwo nie jest alkoholem, co może świadczyć o potrzebie uzupełnienia wiedzy uczniów w tym temacie.

Według 17% uczniów szkół podstawowych uważa, że w ich mieście istnieją miejsca, gdzie dzieci i młodzież w ich wieku może samodzielnie zakupić alkohol. Wśród uczniów szkół ponadpodstawowych 38% potwierdziło istnienie takich miejsc.

Opinie na temat problemu nikotynowego wśród mieszkańców gminy Kietrz były spójne. 88% z badanych nie zgodziła się z poglądem, iż palenie papierosów powinno być dozwolone od 15 roku życia ze względu na powszechność palenia wśród młodzieży.

Na pytanie: „Czy chciałbyś spróbować narkotyku?“, 3% uczniów szkół podstawowych i 6% uczniów szkół ponadpodstawowych odpowiedziało twierdząco.

3. Rekomendacje

Działania profilaktyczne na terenie gminy powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny. Nie powinny się ograniczać jedynie do środowiska szkoły – uczniów, rodziców i opiekunów. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje informacyjne i propagandowe. Rekomendowane działania to m.in.:

- 1) rozpoczęcie programu profilaktycznego, obejmującego pracę z uczniami, rodzicami, nauczycielami, sprzedawcami oraz pozostałymi mieszkańcami gminy celem budowania ich świadomości i utworzenia sprzeciwu wobec zagrożeń społecznych;
- 2) podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli w celu wzmacniania ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych. Nacisk powinien być kładziony także na własne postawy, którymi dają przykład swoim wychowankom;
- 3) opracowanie lokalnych programów na rzecz zwiększenia świadomości mieszkańców gminy odnośnie problemów społecznych i możliwości reagowania na sytuacje naruszania prawa, ze szczególnym naciskiem na dzieci i młodzież. Głównym celem programu byłoby wzbudzenie postaw obywatelskich;
- 4) organizowanie kampanii informacyjnych dla mieszkańców gminy, dotyczących problemu występowania zjawiska przemocy wśród młodzieży szkolnej;
- 5) organizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących przemocy w szkole. Podjęcie działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu;
- 6) organizowanie kampanii społecznych skierowanych przeciwko zjawisku przemocy w rodzinie, zapewnienie pomocy osobom poszkodowanym;
- 7) uwrażliwianie rodziców na problem nieodpowiedniego spędzania czasu wolnego przez ich dzieci (nadmierne spędzanie czasu przed komputerem);
- 8) prowadzenie w szkołach i placówkach oświatowych programów i warsztatów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym dla uczniów i rodziców;
- 9) organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży, w tym z rodzin z problemem uzależnień i zagrożonych patologiami, z terenu gminy Kietrz, w okresach wolnych od zajęć szkolnych
- 10) organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, turystycznych, artystycznych z programami profilaktycznymi;
- 11) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia;
- 12) wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu i promocja zdrowego stylu życia z dala od alkoholu i narkotyków;
- 13) promowanie życia bez używek (festyny, turnieje, imprezy sportowe) oraz wspieranie środowisk abstynenckich poprzez współorganizowanie imprez środowiskowych;
- 14) podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach;
- 15) finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z rodziną z problemem uzależnień i przemocy (szkolenia dla pedagogów, psychologów, nauczycieli, członków Zespołu Interdyscyplinarnego i innych grup zawodowych pracujących w obszarze uzależnień);
- 16) finansowanie programów profilaktycznych warsztatów dla dorosłych;
- 17) dofinansowanie do wyjazdów dzieci i młodzieży, podczas których prowadzone są programy profilaktyczne;
- 18) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii

Ponieważ wszystkie zachowania społeczne podejmowane są zwykle pod wpływem nadużywania alkoholu, konieczne jest wdrażanie wszelkich możliwych środków zaradczych wobec tego zjawiska. Podejmowane działania powinny mieć charakter interdyscyplinarny. Ponadto wskazane jest, aby działaniami profilaktycznymi obejmować tak osoby uzależnione jak i współuzależnione, przebywające w najbliższym otoczeniu, (rodziny osób uzależnionych i współmieszkańców) ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Program przeciwdziałania alkoholizmowi i zapobiegania narkomanii na 2016 r. jest kontynuacją programów i działań z lat poprzednich ze szczególnym naciskiem na finansowanie działań i programów profilaktycznych, organizowanych przez placówki oświatowe działające na terenie gminy Kietrz, stowarzyszenia lokalne, grupy młodzieży, sołectwa, nakierowanych w głównej mierze na zmianę postaw i zachowań w stosunku do szeroko rozumianych używek. Dotyczy to zwłaszcza lokalnych programów i działań profilaktycznych konstruowanych przez ich uczestników ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich rodziców pod nadzorem specjalistów psychologów i terapeutów.

Oprócz sfery czysto profilaktycznej istotnym celem jest budowanie i wzmacnianie więzi wspólnot lokalnych, tworzenie mody na organizację spędzania wolnego czasu bez używek, budowanie i wzmacnianie więzi międzypokoleniowej.

Uczestnictwo w konstruowaniu programów i działań profilaktycznych przez ich uczestników ma na celu nauczenie młodzieży współodpowiedzialności za właściwe funkcjonowanie społeczności lokalnych i pozytywne wykorzystywanie aktywności młodych ludzi.

4. Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasady wynagradzania członków Miejsko Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) środki finansowe na realizację programu zabezpieczone będą z wpływów za zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, natomiast tzw. zabezpieczenie społeczne, finansowane będzie ze środków OPS, budżetu gminy, Urzędu Pracy, itp.;
- 2) za udział w pracach Komisji i zespołu problemowego, Przewodniczący otrzymywać będzie wynagrodzenie w wysokości 10% brutto minimalnego wynagrodzenia za pracę, ogłaszanego Rozporządzeniem Rady Ministrów;
- 3) członkowie Komisji i zespołów problemowych za udział w pracach Komisji i zespołów problemowych otrzymywać będą wynagrodzenie w wysokości 8% brutto minimalnego wynagrodzenia za pracę, ogłaszanego Rozporządzeniem Rady Ministrów.
- 4) wynagrodzenie za dany miesiąc wypłacane będzie w następnym miesiącu na podstawie listy płac sporządzonej na wniosek Przewodniczącego Komisji.